

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA
ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

EFS-III.433.28.2023

DECYZJA NR 137/25
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
z dnia 21 maja 2025 roku

w sprawie

wszczętej z urzędu, dotyczącej określenia (...), NIP: (...), REGON: (...), przypadającej do zwrotu kwoty dofinansowania ze środków przeznaczonych na realizację Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego otrzymanej na podstawie umowy o dofinansowanie projektu pn. (...) z dnia 06.12.2017 r., terminu od którego nalicza się odsetki oraz sposobu zwrotu środków,

Na podstawie:

art. 207 ust. 1 pkt 2 i ust. 9 pkt 1 w zw. z art. 61 ust. 1 pkt 2 lit. a oraz art. 67 ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530 z późn. zm.), zwanej dalej „u.f.p.”; art. 104 i art. 107 § 1-3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572), zwanej dalej „k.p.a.”; art. 41 ust. 1 i ust. 2 pkt 4 oraz art. 46 ust. 2a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 581); art. 9 ust. 1 pkt 2 i art. 9 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818, z późn. zm.), (zwanej dalej „ustawą wdrożeniową”);

Zarząd Województwa Świętokrzyskiego w składzie:

Marszałek Województwa Świętokrzyskiego – Renata Janik

Wicemarszałek Województwa Świętokrzyskiego – Marek Bogusławski

Wicemarszałek Województwa Świętokrzyskiego – Grzegorz Socha
Członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego – Anita Koniusz
Członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego – Andrzej Prus

orzeka

- 1) określa (...) (NIP: (...), REGON: (...)), przypadającą do zwrotu kwotę dofinansowania ze środków przeznaczonych na realizację Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 w wysokości 17 974,43 zł (słownie: siedemnaście tysięcy dziewięćset siedemdziesiąt cztery złote 43/100), w tym środki Europejskiego Funduszu Społecznego w kwocie 16 295,29 zł (słownie: szesnaście tysięcy dwieście dziewięćdziesiąt pięć złotych 29/100) oraz środki budżetu państwa w kwocie 1 679,14 zł (słownie: jeden tysiąc sześćset siedemdziesiąt dziewięć złotych 14/100), wraz z odsetkami liczonymi jak dla zaległości podatkowych;**
- 2) określa, że odsetki w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych nalicza się od kwoty 17 974,43 zł od dnia 28.12.2017 r., tj. od dnia przekazania ostatniej transzy do dnia zwrotu;**
- 3) określa, że zwrot następuje poprzez dokonanie wpłaty należności, o której mowa w pkt 1 decyzji, wraz z należnymi odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, o których mowa w pkt 2 decyzji, na rachunek bankowy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach nr 95 1020 2629 0000 9502 0342 7440 prowadzony w banku PKO Bank Polski w terminie 14 dni od dnia doręczenia ostatecznej decyzji.**

Uzasadnienie

Stan faktyczny

W lutym 2017 r. Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego, zwany dalej „DW EFS”, ogłosił konkurs numer (...), zwany dalej: „Konkursem”, w ramach osi priorytetowej 8 – „Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo”, Poddziałanie 8.5.1 „Podniesienie jakości kształcenia zawodowego oraz wsparcie na rzecz tworzenia i rozwoju CKZIU”.

W odpowiedzi na ww. nabór (...), zwany dalej „Beneficjentem”, „Stroną”, lub „Wnioskodawcą” złożył wniosek o dofinansowanie projektu: (...), zwany dalej „Wnioskiem”. Projekt został zakwalifikowany do negocjacji, w wyniku których został poprawiony i wpłynął do DW EFS dnia 11.10.2017 r. (suma kontrolna nr (...)), został następnie przyjęty do

weryfikacji i pozytywnie oceniony oraz rekomendowany do dofinansowania. Ostateczne zaktualizowany Wniosek wpłynął do DW EFS w dniu 20.10.2017 r. pod sumą kontrolną nr (...).

W związku z powyższym, w dniu 06.12.2017 r. Województwo Świętokrzyskie, reprezentowane przez Zarząd Województwa pełniący funkcję Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 zwany dalej: „IZ” lub „Organem” zawarło z Wnioskodawcą umowę o dofinansowanie projektu pn. (...) w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 nr (...) zwaną dalej „Umową”. Przedmiotowa Umowa była dwukrotnie aneksowana, Pierwszy aneks miał miejsce 16.11.2018 r. i dotyczył głównie zmian w zasadach administrowania danymi osobowymi oraz obowiązku zachowania trwałości w projekcie. Drugi aneks miał miejsce 23.05.2019 r. i obejmował zmiany w wartościach części wskaźników produktu i rezultatu.

Celem projektu było podniesienie jakości i atrakcyjności oferty edukacyjnej Publicznego Zespołu Szkół w Nowej Słupi na kierunku Technik żywienia i usług gastronomicznych w kontekście przyszłego zatrudnienia 30 uczniów (7 kobiet/23 mężczyzn). Projekt miał zostać zrealizowany w okresie od 01.12.2017 r. do 30.11.2019 r. Obszar realizacji projektu obejmował gminę Nowa Słupia.

W projekcie udział wziąć miało 30 uczniów w dwóch edycjach I-edycja obejmowała rok szkolny 2017/2018 (15 uczniów), II-edycja obejmowała rok szkolny 2018/2019 (15 uczniów). Uczestnikami projektu w 95% mieli być mieszkańcy wsi, gdzie przeważają gospodarstwa małoobszarowe, co decyduje o niskim statusie materialnym uczniów i ogranicza dostęp do korzystania z odpłatnej oferty szkoleń i zajęć dodatkowych.

Beneficjent zaplanował w projekcie 5 zadań:

- pierwsze skierowane do wszystkich 30 uczniów w ramach którego zaplanowano dodatkowe zajęcia pozalekcyjne z przedsiębiorczości. Przewidziany okres realizacji: od 01.2018 r. do 06.2018 r. oraz od 10.2018 do 06.2019 r.,
- drugie polegające na wsparciu w postaci doradztwa edukacyjno-zawodowego oraz sesji coachingowych przewidzianych dla wszystkich 30 uczniów w okresie od 01.2018 do 06.2018 i od 10.2018 do 06.2019 oraz 09.2019-11.2019,

- trzecie dotyczące przeprowadzenia dodatkowych zajęć pozalekcyjnych z branżowego języka angielskiego w podziale na dwie edycje: pierwsza od 01.2018 do 06.2018 oraz druga od 10.2018 do 06.2019, w każdej edycji brać miało udział po 15 uczniów,
- czwarte w ramach którego przewidziano zajęcia dodatkowe w zakresie gastronomii dla wszystkich 30 U (okresy od 12.2017 do 06.2018 r. oraz od 10.2018 do 06.2019 r.) a także doposażenie pracowni gastronomicznej,
- piąte obejmujące organizację staży zawodowych dla 30 uczniów w okresach 07-08.2018 r. dla I edycji oraz dla II edycji 07-08.2019 r.

W Umowie (§ 3 ust. 2) na wykonanie ww. zadań przeznaczono dla Beneficjenta kwotę dofinansowania w łącznej wysokości 388 483,75 zł (słownie: trzysta osiemdziesiąt osiem tysięcy czterysta osiemdziesiąt trzy złote 75/100) stanowiącą 93,76% określonych we wniosku całkowitych wydatków (pozostałe 6,24% w ramach wkładu własnego w kwocie 25 860,00 zł wniósł sam Beneficjent). W ramach ww. kwoty płatność ze środków europejskich wynosiła 352 192,19 zł (słownie: trzysta pięćdziesiąt dwa tysiące sto dziewięćdziesiąt dwa złote 19/100), zaś dotacja celowa z budżetu państwa – 36 291,56 zł (słownie: trzydzieści sześć tysięcy dwieście dziewięćdziesiąt jeden złotych 56/100).

W ramach ww. kwoty dofinansowania koszty pośrednie rozliczane ryczałtem stanowiły 25% zatwierdzonych w ramach projektu wydatków bezpośrednich (§ 5 ust. 2 Umowy). Całkowita wartość projektu wynosiła 414 343,75 zł (słownie: czterysta czternaście tysięcy trzysta czterdzieści trzy złote 75/100). Wydatki związane z cross-financowaniem na dzień podpisania Umowy stanowiły 8,95% wydatków projektu i nie mogły przekroczyć 20% wydatków i wynosiły 9 570,00 zł (słownie: dziewięciu tysięcy pięćset siedemdziesięciu złotych 00/100). Kwota ta została przyznana Beneficjentowi na realizację czwartego zadania w projekcie.

Całe przyznane dofinansowanie, wypłacone zostało Beneficjentowi w jednej transzy dnia 28.12.2017 r. w wysokości 388 483,75 zł.

W dniu 05.12.2019 r. (zatwierdzony 24.12.2019 r.) Beneficjent złożył dziewiąty a jednocześnie końcowy wniosek o płatność którym rozliczył przedmiotowy projekt. Pomimo tego na Beneficjencie ciążył obowiązek zachowania trwałości projektu przez okres trzech lat od daty płatności końcowej na rzecz beneficjenta.

Zgodnie z §6 ust. 1 pkt 3 Umowy Beneficjent zobowiązał się do realizacji projektu w sposób który zapewni osiągnięcie i utrzymanie celów, w tym wskaźników produktu i rezultatu

zakładanych we wniosku w trakcie realizacji oraz w okresie trwałości projektu. Zobowiązał się do zachowania trwałości projektu.

Ponadto do obowiązków Beneficjenta zgodnie z § 17 ust. 1 Umowy należało utrzymanie trwałości projektu zgodnie z art. 71 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 roku ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (zwanego dalej „Rozporządzeniem ogólnym”, „Rozporządzeniem nr 1303/2013”) oraz właściwym Regulaminem konkursu. W § 17 ust. 4 Umowy wskazano, że inwestycje w infrastrukturę oraz wydatki w ramach cross-financingu będą możliwe do sfinansowania w ramach projektu wyłącznie, jeżeli zostanie zagwarantowana trwałość zgodnie z art. 71 rozporządzenia ogólnego.

Również wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 z dnia 19.07.2017 r., zwanymi dalej „wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków”, które Beneficjent zobowiązał się stosować zgodnie z §4 ust. 1 w zw. z §1 ust. 24 Umowy zawierały postanowienia dotyczące trwałości projektu w sekcji 5.3.

Zgodnie z ww. wytycznymi opierającymi się na przepisach rozporządzenia ogólnego trwałość projektów współfinansowanych ze środków funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności musi być zachowana przez okres 3 lat w przypadku MŚP – w odniesieniu do projektów, z którymi związany jest wymóg utrzymania inwestycji lub miejsc pracy od daty płatności końcowej na rzecz beneficjenta. Za datę płatności końcowej uznaje się: a) datę obciążenia rachunku właściwej instytucji przekazującej środki beneficjentowi – w przypadku, gdy w ramach rozliczenia wniosku o płatność końcową beneficjentowi są przekazywane środki, b) datę zatwierdzenia wniosku o płatność końcową - w pozostałych przypadkach.

Należy zauważyć, że zgodnie z §17 ust. 6 Umowy dodanym aneksem z dnia 16.11.2018 r. Beneficjent po okresie realizacji projektu zobowiązany jest do przedkładania do IZ w terminie

do 30 dni kalendarzowych liczonych od dnia zakończenia pierwszego i każdego kolejnego roku trwałości, sprawozdanie potwierdzające zachowanie trwałości projektu stanowiące załącznik nr 17 do umowy.

Ponadto Beneficjent zgodnie z §17 ust. 3 Umowy był zobowiązany do niezwłocznego informowania IZ o wszelkich okolicznościach mogących powodować naruszenie trwałości projektu.

Dnia 03.08.2021 r. Organ wystosował do Beneficjenta za pomocą systemu SL2014 korespondencję, w której przypomniał o ciążyącym na nim obowiązku składania sprawozdania z zachowania trwałości projektów realizowanych w ramach RPO WŚ na lata 2014-2020, dla projektów, których okres realizacji już się zakończył. IZ przypomniała, ponadto, że gdy wniosek o dofinansowanie przewiduje trwałość projektu lub rezultatów, Beneficjent przesyła do IZ za pośrednictwem SL2014 w terminie do 30 dni kalendarzowych liczonych od dnia zakończenia pierwszego i każdego kolejnego roku trwałości, sprawozdanie potwierdzające zachowanie trwałości projektu lub rezultatów, zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik nr 17 do umowy.

W odpowiedzi na ww. korespondencję Strona wystosowała pismo, w którym powołując się na treść Umowy, poinformował Organ o tym, że na mocy oświadczenia z 28 maja 2021 r. zrezygnowała z dalszego prowadzenia działalności oświatowej w ramach Zespołu Szkół Publicznych nr 8 w Nowej Słupi. Strona wskazała również, że na tej podstawie doszło do przejęcia działalności szkół, a dalej nastąpiło przekazanie budynku w Nowej Słupi przy ulicy Szkolnej 10 wraz ze znajdującym się tam wyposażeniem i dokumentami Staroście Kieleckiemu. Zgodnie z dalszymi wyjaśnieniami Beneficjenta częścią wyposażenia były także przedmioty zakupione przez organ prowadzący, a współfinansowane przez IZ w ramach przedmiotowego projektu. Beneficjent w dalszej części pisma wskazał, że Starosta Kielecki w ramach protokołu zdawczo-odbiorczego z dnia 07.09.2021 r. dokonał jedynie przejęcia wymaganej przez siebie dokumentacji odmawiając ujęcia współfinansowanego wyposażenia. Beneficjent następnie wskazał, że w jego opinii z uwagi na toczącą się między nim a Starostą Powiatu Kieleckiego sprawę cywilną „nie ma najmniejszych szans na zawarcie jakiegokolwiek porozumienia w duchu współpracy i poszanowania wzajemnych interesów”. Zaznaczył przy tym, że w jego opinii nowy podmiot prowadzący szkołę realizuje w klasach branżowych zajęcia, użytkując przy tym sprzęt pochodzący z dofinansowania. Ostatecznie Strona wniosła o przeprowadzenie czynności kontrolnych z jej udziałem, by ustalić co jest przedmiotem użytkowania przez nowy podmiot kierujący szkołą. Beneficjent zadeklarował

również wysłanie na adres Starosty Kieleckiego porozumienia oraz umowy nieodpłatnego przekazania mienia.

W odpowiedzi Instytucja Zarządzająca wystosowała do Strony korespondencję, w której poinformowała, iż zawnioskowała do Zastępcy Dyrektora Departamentu Kontroli i Certyfikacji RPO o przeprowadzenie kontroli doraźnej w przedmiotowym zakresie, zaś o wynikach kontroli poinformuje osobnym pismem.

W dniach 15-16.02.2022 r. odbyła się kontrola doraźna obejmująca kontrolę trwałości po zakończeniu realizacji projektu. W wyniku kontroli stwierdzono następujące naruszenia:

- Naruszenie § 17 ust. 1 Umowy poprzez naruszenie zapisów art. 71 ust. 1 lit. a Rozporządzenia nr 1303/2013 oraz rozdziału 5.3, pkt 6 lit. a Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków – Beneficjent z dniem 01.09.2021 r. zaprzestał prowadzenia placówki oświatowej tj. Zespołu Szkół Publicznych Nr 8 w Nowej Słupi, w której realizowany był kontrolowany projekt, a w której pracownia gastronomiczna została wyposażona elementami infrastruktury w ramach cross-financingu objętymi obowiązkiem utrzymania trwałości operacji,
- Naruszenie § 17 ust. 6 Umowy zmienionej aneksem z dnia 16.11.2018 – Beneficjent nie przedłożył do IZ sprawozdania potwierdzającego zachowanie trwałości w terminie 30 dni kalendarzowych liczonych od dnia zakończenia pierwszego i każdego kolejnego roku trwałości,
- Naruszenie § 17 ust. 3 oraz § 6 ust. 3 Umowy – Beneficjent niezwłocznie nie poinformował IZ o przejęciu przez Powiat Kielecki w dniu 01.09.2021 r. elementów infrastruktury zakupionych w ramach projektu, a znajdujących się w Zespole Szkół Nr 8 w Nowej Słupi,
- Naruszenie § 22 ust. 1 Umowy – Beneficjent do dnia kontroli nie powiadomił Instytucji Zarządzającej o zmianie miejsca przechowywania dokumentacji projektowej.

Zaznaczono ponadto, że w czasie kontroli Beneficjent nie posiadał dokumentacji potwierdzającej przekazanie środków trwałych i elementów infrastruktury do Powiatu Kieleckiego stanowiących wyposażenie pracowni gastronomicznej objęte obowiązkiem utrzymania trwałości operacji zgodnie z art. 71 Rozporządzenia nr 1303/2013. W dalszej kolejności zespół kontrolujący ustalił, iż Strona nie posiadała dokumentacji potwierdzającej wykorzystanie w okresie trwałości projektu pracowni gastronomicznej w procesie nauczania

w Zespole Szkół Nr 8 w Nowej Słupi. Z uwagi na niezachowanie trwałości operacji określonej w art. 71 ust. 1 lit. a Rozporządzenia nr 1303/2013 zespół kontrolujący ustalił konieczność zwrotu środków dofinansowania proporcjonalnie do okresu niezachowania obowiązku trwałości. Zaznaczono przy tym, że okres obowiązywania trwałości w kontrolowanym projekcie wynosił 3 lata od płatności końcowej na rzecz Beneficjenta a przyznane dofinansowanie wynosiło 388 483, 75 zł. W wyniku dokonanych wyliczeń zespół kontrolujący określił kwotę przypadającą do zwrotu na 170 155,89 zł wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych zgodnie z art. 207 ust. 1 u.f.p. Organ pouczył następnie Stronę o obowiązku przesłania do IZ w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia otrzymania pisma informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych. Zespół kontrolujący przekazał dwa egzemplarze informacji pokontrolnej dla Strony. Jeden egzemplarz miała ona zachować, drugi zaś podpisany miała odesłać do jednostki kontrolującej. Strona została również pouczona o przysługującym jej prawie do złożenia umotywowanych zastrzeżeń do informacji pokontrolnej.

W odpowiedzi Beneficjent odmówił podpisania otrzymanego egzemplarza informacji pokontrolnej, który zwrócił do IZ wraz z zastrzeżeniami zawartymi na piśmie dnia 14.04.2022 r. W przedmiotowym piśmie Beneficjent w następujący sposób odniósł się do ustaleń zespołu kontrolującego:

- odnośnie zarzutu braku przedłożenia do IZ sprawozdania potwierdzającego zachowanie trwałości w terminie 30 dni kalendarzowych od dnia zakończenia pierwszego i kolejnego roku trwałości Strona podniosła, że sprawozdania składane były w terminie, na dowód czego miała załączyć do pisma sprawozdania (w rzeczywistości Strona załączyła jedno sprawozdanie wg stanu na dzień 23.12.2020 r., które wpłynęło do IZ 25.11.2021 r.),
- odnośnie zarzutu nieposiadania dokumentacji potwierdzającej przekazanie środków trwałych i elementów infrastruktury do Powiatu Kieleckiego stanowiących wyposażenie pracowni gastronomicznej, Strona wskazała na fakt, że to ona zasygnalizowała, iż Starosta Kielecki będący jej sukcesorem prawnym w prowadzeniu Zespołu Szkół Nr 8 w Nowej Słupi odmówił sporządzenia dokumentacji potwierdzającej przekazanie i przejęcie środków infrastruktury. Strona wskazała, że to w następstwie jej działań zainicjowano postępowanie służące sprawdzeniu, czy przedmioty objęte dofinansowaniem znajdują się w dalszym ciągu w miejscu ich przeznaczenia tj. w Zespole Szkół Nr 8 w Nowej Słupi,

- odnośnie zarzutu naruszenia § 17 ust. 6 aneksu do Umowy Strona ponownie stwierdziła, że sprawozdania składane były w terminie, o czym miały świadczyć załączone do zastrzeżeń dokumenty,
- odnośnie zarzutu, że Beneficjent niezwłocznie nie poinformował IZ o przejęciu przez Powiat Kielecki w dniu 01.09.2021 r. elementów infrastruktury zakupionych w ramach projektu Strona zaznaczyła, że poinformowała Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach o zaistniałej sytuacji, gdy Starosta Kielecki nie przekazał jej protokołu przejęcia elementów infrastruktury,
- odnośnie zarzutu braku powiadomienia IZ o zmianie miejsca przechowywania dokumentacji projektowej strona podniosła, że jej zdaniem powołany przepis § 22 ust.1 Umowy nie wskazuje obowiązku informowania o zmianie miejsca przechowywania dokumentów związanych z realizowanym projektem, lecz odnosi się do obowiązku informowania o miejscu przechowywania ww. dokumentów. Strona zaznaczyła również, że przepis nie wskazuje terminu, w jakim ma nastąpić ww. powiadomienie oraz że z uwagi na zaprzestanie działalności oświatowej w ramach Zespołu Szkół Nr 8 w Nowej Słupi miejscem przechowywania dokumentacji projektowej może być tylko adres siedziby Beneficjenta,
- odnośnie zarzutu nr 5 z Informacji pokontrolnej nr (...) Strona ponownie odniosła się do swego wytłumaczenia dotyczącego zarzutu braku niezwłocznego powiadomienia IZ o przejęciu przez Powiat Kielecki elementów infrastruktury zakupionych w ramach projektu. W dalszej części pisma zaznaczyła również, że jej zdaniem powoływany w Informacji pokontrolnej art. 71 Rozporządzenia nr 1303/2013 nie może mieć zastosowania. Beneficjent przyjął stanowisko zgodnie z którym „trwałość projektu związana jest w głównej mierze z miejscem i beneficjentem rzeczywistym dofinansowania, którym jest szkoła i jej uczniowie czerpiący korzyści w procesie nauczania”. Podniósł również, że „wszystkie przedmioty objęte dofinansowaniem znajdują się w miejscu realizacji projektu” oraz, że są one wykorzystywane przez sukcesora prawnego – Starostę Powiatu Kieleckiego,
- odnośnie zarzutu, że Beneficjent nie posiadał dokumentacji potwierdzającej wykorzystanie w okresie trwałości projektu pracowni gastronomicznej w procesie nauczania, Strona wywiodła, że jej zdaniem brak posiadania dokumentacji nie jest równoznaczny z brakiem trwałości projektu, a ww. zarzut nie może mieć miejsca z uwagi na to, że od momentu przekazania szkoły Staroście Kieleckiemu Beneficjent nie ma możliwości wytwarzania dokumentów poświadczających jego zdaniem nieprawdę.

Pismem z dnia 29.04.2022 r. Organ odpowiedział na ww. zarzuty i przedstawił swoje stanowisko w sprawie. Zgodnie z nim z uwagi na dokonane w ramach projektu zakupy środków trwałych oraz elementów infrastruktury i związany z nimi obowiązek zachowania trwałości, Strona po okresie realizacji projektu była zobowiązana do przedkładania do IZ w terminie 30 dni kalendarzowych liczonych od dnia zakończenia pierwszego i każdego kolejnego roku trwałości sprawozdania potwierdzającego zachowanie trwałości projektu lub rezultatów. Organ przytoczył również treść zapisów sekcji 5.3 pkt 2 Wytucznych w zakresie kwalifikowalności wydatków zgodnie z którą trwałość projektu musi być zachowana przez okres 3 lat od daty płatności końcowej na rzecz Beneficjenta, czyli daty zatwierdzenia wniosku o płatność końcową (tutaj od 24.12.2019 r.) Organ następnie podkreślił, że Beneficjent do dnia 23.01.2021 r. zobowiązany był przedłożyć do IZ sprawozdanie za pierwszy rok trwałości projektu, zaś do dnia 23.01.2022 r. sprawozdanie za drugi rok trwałości projektu. Wskazano następnie, że do dnia kontroli Beneficjent przesłał jedynie sprawozdanie za pierwszy rok obowiązywania trwałości na dzień 23.12.2020 r. (data wpływu do DW EFS - 25.11.2021 r., drugie sprawozdanie za rok 23.12.2021 r. Organ otrzymał dopiero 13.06.2022 r.). W dalszej treści pisma Organ odniósł się do zarzutów Beneficjenta do Informacji pokontrolnej nr (...). W odniesieniu do stanowiska Beneficjent, że „sprawozdania były składane w terminie”, na dowód czego przedstawiono dokumentację w postaci sprawozdań, IZ ustaliła, że Beneficjent do ww. pisma przedłożył tylko jedno sprawozdanie potwierdzone pieczęcią DW EFS oraz złożonymi tam podpisami. Instytucja Zarządzająca podkreśliła iż nie jest w posiadaniu żadnych innych sprawozdań niż powyższe. IZ zaznaczyła, iż Beneficjent dalej jest stroną Umowy i naruszył jej § 17 ust. 6, gdyż w terminie 30 dni kalendarzowych liczonych od dnia zakończenia pierwszego i każdego kolejnego roku trwałości nie przedłożył do IZ innych sprawozdań potwierdzających zachowanie trwałości projektu. W następnej kolejności Organ ponownie podniósł, że Beneficjent w trakcie kontroli nie posiadał dokumentacji potwierdzającej przekazanie środków trwałych i elementów infrastruktury do Powiatu Kieleckiego stanowiących wyposażenie pracowni gastronomicznej, które zostało objęte obowiązkiem zachowania trwałości. IZ stwierdziła, że argument Strony, zgodnie z którym: „(...) sukcesor prawny działalności szkół ww. osobie Starosty Powiatu Kieleckiego odmówił sporządzenia dokumentacji potwierdzającej przekazanie i przejęcie środków infrastruktury (...)” jest nie do zaakceptowania. Podkreślono przy tym, że to w obowiązku Strony było dołożyć wszelkich starań, aby środki trwałe oraz ww. elementy infrastruktury zakupione w ramach projektu oraz objęte obowiązkiem zachowania trwałości zostały przekazane oraz wykorzystane przez Powiat Kielecki za zgodą obu stron. Organ odniósł się

także do zarzutów Beneficjenta dotyczących naruszenia przez niego obowiązku niezwłocznego poinformowania Instytucji Zarządzającej o przejęciu przez Powiat Kielecki w dniu 01.09.2021 r. elementów infrastruktury zakupionych w ramach projektu znajdujących się w Zespole Szkół NR 8 w Nowej Słupi. Zaznaczono, że okolicznościami stanowiącymi naruszenie trwałości było już wypowiedzenie przez Stronę umowy dotyczącej przekazania zadania własnego przez Powiat Kielecki polegającego na prowadzeniu Zespołu Szkół NR 8 w Nowej Słupi. Podkreślono, że dnia 24.06.2021 r. Rada Powiatu Kieleckiego podjęła Uchwałę Nr (...) w sprawie przyjęcia do ponownego prowadzenia Zespołu Szkół Nr 8 w Nowej Słupi wraz ze szkołami wchodzącymi w jego skład. Przejęcie szkoły nastąpiło z dniem 01.09.2021 r., natomiast Strona poinformowała o tym fakcie Organ dopiero pismem z dnia 21.12.2021 r., co zdaniem Organu stanowi naruszenie przez Stronę § 17 ust. 3 oraz § 6 ust. 3 Umowy. W dalszej kolejności IZ uznała wyjaśnienia Beneficjenta dotyczące naruszenia przezeń § 22 ust. 1 Umowy, dotyczące braku powiadomienia IZ o zmianie przechowywania dokumentacji projektowej za niezasadne. Podkreślono, że Beneficjent był zobowiązany do ww. czynności. Organ zaznaczył przy tym, że w związku z faktem, iż Beneficjent przestał być organem prowadzącym Zespół Szkół Nr 8 w Nowej Słupi, zgodnie z Umową był zobligowany poinformować o zmianie miejsca przechowywania dokumentacji. Zgodnie z oświadczeniem złożonym przez Beneficjenta w końcowym wniosku o płatność nr (...) dokumentacja związana z projektem przechowywana była w Publicznym Zespole Szkół nr 8 w Nowej Słupi, ul. Szkolna 10, 26-006 Nowa Słupia. W kontekście wyjaśnień Strony co do zarzutu nieposiadania dokumentacji potwierdzającej przekazanie środków trwałych i elementów infrastruktury do Powiatu Kieleckiego stanowiących doposażenia sali gastronomicznej Organ podkreślił, iż stroną Umowy jest właśnie Beneficjent i to na podstawie Umowy oraz zgodnie z art. 71 Rozporządzenia ogólnego zobowiązał się do utrzymania trwałości. Organ odniósł się również do zarzutu Strony, że przywołany wyżej przepis nie ma zastosowania do uchybienia Strony. Instytucja Zarządzająca poinformowała w odpowiedzi Stronę, że ta w swych zastrzeżeniach wskazała nieistniejące Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 103/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. oraz zamiast art. 71 zacytowała treść motywu (71) Rozporządzenia ogólnego. Podkreślono, że zacytowana przez Beneficjenta treść motywu nie ma zastosowania do sprawy, gdyż właściwe zastosowanie ma art. 71 "Trwałość operacji" Rozporządzenia nr 1303/2013. W następnej kolejności Instytucja Zarządzająca odniosła się do stanowiska Beneficjenta, zgodnie z którym trwałość projektu związana jest w głównej mierze z miejscem i beneficjentem rzeczywistym dofinansowania, którym jest szkoła i jej uczniowie czerpiący korzyści w procesie nauczania

oraz, że wszystkie przedmioty objęte dofinansowaniem znajdują się w miejscu realizacji projektu i są wykorzystywane przez Starostwo Powiatu Kieleckiego. Zaznaczono, że kontrola z dnia 15.02.2022 r. potwierdziła dostępność zakupionych w ramach projektów środków trwałych oraz elementów infrastruktury wchodzących w skład pracowni gastronomicznej, które wykorzystane były przez Powiat Kielecki. Wskazano, że Beneficjent nie znajdował się jednak w posiadaniu dokumentacji potwierdzającej przekazanie czy też odbiór sprzętu. Dalej ustalono również, że Beneficjent nie posiadał także dokumentacji potwierdzającej wykorzystanie pracowni gastronomicznej w procesie kształcenia w okresie trwałości projektu, gdyż protokołem zdawczo-odbiorczym z dnia 07.09.2021 r. przekazał nowemu organowi prowadzącemu szkołę dokumentację z przebiegu nauczania. W dalszej części pisma Organ podkreślił iż zgodnie z zapisami Regulaminu konkursu projekty związane z zakupem środków trwałych na wyposażenie/doposażenie szkół/placówek oświatowych lub infrastruktury (w ramach cross-financingu) były finansowane z EFS wyłącznie, jeżeli została zagwarantowana trwałość realizowanych działań. Zaznaczono przy tym, że zawierając Umowę Beneficjent postanowieniami § 17 ust.1 zobowiązał się do utrzymania trwałości. Wypowiedzenie zaś przez Beneficjenta umowy prowadzenia placówki oświatowej skutkowało zdaniem Organu zaprzestaniem działań związanych z realizowanym projektem. Organ wskazał, że zasada trwałości dotyczy natomiast konkretnego projektu i nie ma znaczenia to, że w zaadaptowanych pomieszczeniach inny już podmiot prowadzi działalność edukacyjną. Instytucja Zarządzająca podkreśliła przy tym, że w danym stanie prawnym Powiat Kielecki nie jest stroną Umowy, a Organ nie ma możliwości zweryfikowania prawidłowości wykorzystania środków trwałych oraz elementów infrastruktury zakupionych w ramach projektu. Konkludując przedmiotowe pismo, Organ nie uznał wyjaśnień Beneficjenta oraz podtrzymał zajęte w Informacji pokontrolnej nr (...) stanowisko w kwestii stwierdzonych nieprawidłowości. IZ poinformowała jednocześnie, iż przesyła Beneficjentowi równocześnie z danym pismem niezmienioną w treści ostateczną informację pokontrolną z kontroli doraźnej projektu z prośbą o podpisanie załączonego dokumentu i przekazanie jednego egzemplarza wraz z informacją o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych w terminie 14 dni.

Pomimo wysłania w dniu 10.06.2022 r. pisma wzywającego do zwrotu dokumentu Beneficjent do dnia 22.07.2022 r. nie zastosował się do pouczenia zawartego w Informacji pokontrolnej oraz piśmie przewodnim i nie dokonał zwrotu przedmiotowego pisma.

Dnia 13.06.2022 r. do DW EFS wpłynęło ze stanem na dzień 23.12.2021 r. Sprawozdanie potwierdzające zachowanie trwałości projektu lub rezultatów. Wśród informacji w nim zawartych Beneficjent wskazał w nim również aktualne miejsce przechowywania dokumentacji projektowej tj.: (...). W przedmiotowym sprawozdaniu Beneficjent zamieścił w wyznaczonym polu oświadczenie o treści: „Oświadczam, iż jestem świadomy(a) obowiązku zabezpieczenia trwałości projektu i niepoddawania go zmianom zgodnie z zapisami art. 71 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. oraz jestem świadomy(a) faktu, iż naruszenie zasady trwałości oznacza konieczność zwrotu środków otrzymanych na realizację projektu wraz z odsetkami liczonymi jak dla zaległości podatkowych, proporcjonalnie do okresu niezachowania obowiązku trwałości – w trybie art. 207 ustawy z dnia 27.08.2009 r. o finansach publicznych”.

W odpowiedzi na ww. sprawozdanie Organ poinformował pismem z dnia 12.07.2022 r., że weryfikacja przesłanego w dniu 13.06.2022 r. sprawozdania potwierdzającego zachowanie trwałości projektu lub rezultatów za rok 2021 została wstrzymana do czasu otrzymania przez IZ protokołu z przeprowadzonej kontroli trwałości.

Dnia 26.08.2022 r. została przez Organ sporządzona i wysłana do Beneficjenta Errata do Ostatecznej Informacji pokontrolnej nr (...) z dnia 28.02.2022 r. Przedmiotową Erratą dokonano następujących zmian w Ostatecznej Informacji pokontrolnej:

- zmieniono określoną kwotę dofinansowania na wydatki w ramach cross-financingu oraz na zakup środków trwałych stanowiących koszty bezpośrednie na kwotę 31 770,00 zł,
- zmieniono proporcję uwzględniającą okres niezachowania trwałości na 43,80%,
- zmieniono kwotę zwrotu środków dofinansowania wyliczoną proporcjonalnie do okresu niezachowania obowiązku trwałości na kwotę 17 394,08 zł.

Pouczono następnie Beneficjenta o obowiązku przesłania informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia otrzymania przedmiotowych dokumentów. Jednocześnie jednostka kontrolująca przekazała Stronie dwa egzemplarze Erraty do Ostatecznej Informacji pokontrolnej z prośbą o ich podpisanie i przekazanie jednego egzemplarza w terminie 14 dni kalendarzowych. W przypadku odmowy podpisania dokumentu, Strona została zobowiązana by w terminie 14 dni od daty doręczenia przedmiotowego pisma odesłała jednostce kontrolującej jeden egzemplarz Erraty.

Errata do Ostatecznej Informacji pokontrolnej została wysłana do Beneficjenta w dniu 30.08.2022 r. (data doręczenia 15.09.2022 r.). Beneficjent w terminie 14 dni od jej doręczenia nie dokonał zwrotu jednego egzemplarza dokumentu. W dniu 10.10.2022 r. Beneficjenta

wezвано do zwrotu egzemplarza Erraty jednak do dnia wydania niniejszej decyzji zwrotowej dokument nie został zwrócony.

Dnia 08.12.2022 r. zostało przez Organ sporządzone i wysłane do Beneficjenta Sprostowanie Erraty do Ostatecznej Informacji pokontrolnej nr (...) z dnia 28.02.2022 r. Przedmiotowe Sprostowanie Erraty zawierało następujące dane:

- Zmieniono określoną kwotę dofinansowania w ramach kosztów pośrednich, które stanowiło 25% kosztów bezpośrednich na: 9 267,50 zł
- Niezmieniona została kwota na wydatki w ramach cross-financingu oraz na zakup środków trwałych stanowiących koszty bezpośrednie na kwotę 31 770,00 zł
- Niezmieniona została proporcja uwzględniająca okres niezachowania trwałości na 43,80%
- Zmieniono kwotę zwrotu środków dofinansowania wyliczoną proporcjonalnie do okresu niezachowania obowiązku trwałości na kwotę 17 974,43 zł

Pouczono następnie Beneficjenta, by ten przesłał informację o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia otrzymania przedmiotowych dokumentów. Jednocześnie jednostka kontrolująca przekazała Stronie dwa egzemplarze Sprostowania do Erraty do Ostatecznej Informacji pokontrolnej z prośbą o ich podpisanie i przekazanie jednego egzemplarza w terminie 14 dni kalendarzowych. W przypadku odmowy podpisania dokumentu Strona została zobowiązana by w terminie 14 dni od daty doręczenia przedmiotowego pisma odesłała jednostce kontrolującej jeden egzemplarz Sprostowania do Erraty.

Sprostowanie do ww. Erraty zostało wysłane do Beneficjenta w dniu 08.12.2022 r. (data doręczenia 27.12.2022 r.). Beneficjent w terminie 14 dni od jej doręczenia nie dokonał zwrotu jednego egzemplarza dokumentu. W związku z powyższym faktem w aktach zarchiwizowano wydruk Sprostowania z systemu E-DOK.

W dniu 13.03.2023 r. w nawiązaniu do pisma z dnia 12 lipca 2022 r. oraz w oparciu o ustalenia zawarte w ostatecznej informacji pokontrolnej nr (...) z dnia 28.03.2022 r., jak również w Sprostowaniu Erraty z dnia 08.12.2022 r. Organ poinformował Beneficjenta, że sprawozdanie potwierdzające zachowanie trwałości projektu lub rezultatów złożone w dniu 13.06.2022 r. zostało zweryfikowane negatywnie.

Mając na uwadze powyższe oraz brak reakcji Beneficjenta Organ w dniu 05.06.2023 r. wezwał go do zwrotu dofinansowania w kwocie 17 974,43 wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych. W wezwaniu zaznaczono, że w trakcie

przeprowadzonej kontroli doraźnej projektu IZ stwierdziła nieprawidłowość, tj. niezachowanie trwałości projektu oznaczającą wykorzystanie środków dofinansowania z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 u.f.p. Wskazano również rachunek płatniczy Organu, na który Strona była zobowiązana wpłacić kwotę dofinansowania wraz z odsetkami. Ponadto Beneficjent został pouczone, iż w przypadku niedokonania zwrotu kwoty należności wraz z odsetkami zostanie wszczęta procedura na podstawie art. 207 ust.9 u.f.p.

Organ pismem z dnia 24.02.2025 r. zawiadomił Stronę o wszczęciu postępowania administracyjnego określającego kwotę dofinansowania podlegającą zwrotowi wraz z odsetkami na podstawie art. 207 ust 1 i 9 u.f.p. Strona odebrała zawiadomienie 18 marca 2025 r.

Organ pismem z dnia 16.04.2025 r. zawiadomił Stronę o zebraniu materiału dowodowego z pouczeniem o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań w terminie 7 dni od dnia otrzymania pisma. Jednocześnie Organ poinformował Stronę o przedłużeniu postępowania do 28.05.2025 r.

W dniu 09.05.2025 r. Beneficjent zapoznał się z aktami sprawy oraz sporządził fotokopię dokumentów. Strona nie wypowiedziała się w wyznaczonym terminie co do zebranego w sprawie materiału dowodowego.

Stan prawny

W tak ustalonym stanie faktycznym i po przeanalizowaniu całości zgromadzonego materiału dowodowego należy stwierdzić, co następuje.

Zgodnie zaś z art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy wdrożeniowej Instytucją Zarządzającą jest zarząd województwa w przypadku regionalnego programu operacyjnego. Dalej zgodnie z art. 9 ust 2 pkt 9 lit a) ustawy wdrożeniowej do zadań instytucji zarządzającej należy m.in: odzyskiwanie kwot podlegających zwrotowi, w szczególności kwot związanych z nałożeniem korekt finansowych, na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych albo w umowie o dofinansowanie projektu, albo w decyzji o dofinansowaniu projektu, w tym: wydawanie decyzji o zwrocie środków przeznaczonych na realizację programów, projektów lub zadań oraz decyzji o zapłacie odsetek, o których mowa odpowiednio w art. 207 ust. 9 i art. 189 ust. 3b ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,

Organ wnikliwie przeanalizował sprawę, wziął przy tym pod uwagę prezentowane przez Beneficjenta stanowisko.

Kluczowym dla sprawy zagadnieniem jest odpowiedź na pytanie, czy biorąc pod uwagę przepis art. 207 ust. 1 pkt 2 u.f.p. środki przeznaczone na realizację RPOWŚ 2014-2020 (finansowanego z udziałem środków europejskich) zostały wykorzystane z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 u.f.p. Zgodnie z wyrokiem NSA z 27.06.2024 r., I GSK 1640/20 (LEX nr 3760009). „umowa o dofinansowanie opracowana w ramach systemu realizacji programu operacyjnego oraz wytyczne są dokumentami regulującymi procedury wydatkowania środków europejskich. Oznacza to, że o naruszeniu procedur w rozumieniu art. 184 u.f.p. świadczy każde uchybienie zobowiązań ciążących na beneficjencie udzielonego mu dofinansowania.”

W tym celu Organ musiał przeanalizować, czy w przedmiotowej sprawie Beneficjent naruszył postanowienia umowy i wytycznych skutkujące zwrotem dofinansowania. Analiza Organu odbywała się z uwzględnieniem argumentacji podnoszonej przez Stronę w trakcie i jak przed kontrolą doraźną. W szczególności dokonano weryfikacji stanowiska Strony pod kątem utrzymania trwałości na podstawie przesłanych przez Beneficjenta dokumentów. Ponadto Organ przeprowadził szczegółową analizę, czy w niniejszej sprawie doszło do powstania nieprawidłowości w rozumieniu art. 2 ust. 36 Rozporządzenia nr 1303/2013, w tym celu zweryfikował, czy zostały łącznie spełnione przesłanki, które determinują jej istnienie. Organ zbadał również, czy w przedmiotowej sprawie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 24 ust. 11 ustawy wdrożeniowej, tj. czy zaistnienie nieprawidłowości wynika bezpośrednio z działania właściwej instytucji.

Na wstępie należy wskazać, przepisy i procedury obligujące Beneficjenta do zachowania trwałości projektu oznaczającej utrzymanie inwestycji (projektu) przez okres pięciu albo trzech lat od daty rozliczenia projektu.

Zgodnie z art. 71 ust. 1 Rozporządzenia nr 1303/2013: „W przypadku operacji obejmującej inwestycje w infrastrukturę lub inwestycje produkcyjne dokonuje się zwrotu wkładu z EFSI, jeżeli w okresie pięciu lat od płatności końcowej na rzecz beneficjenta lub w okresie ustalonym zgodnie z zasadami pomocy państwa, tam gdzie ma to zastosowanie, zajdzie którakolwiek z poniższych okoliczności:

- a) zaprzestanie działalności produkcyjnej lub przeniesienie jej poza obszar objęty programem;
- b) zmiana własności elementu infrastruktury, która daje przedsiębiorstwu lub podmiotowi publicznemu nienależne korzyści;

c) istotna zmiana wpływająca na charakter operacji, jej cele lub warunki wdrażania, która mogłaby doprowadzić do naruszenia jej pierwotnych celów.

Kwoty nienależnie wypłacone w odniesieniu do takiej operacji są odzyskiwane przez państwo członkowskie w wysokości proporcjonalnej do okresu, w którym nie spełniono wymogów.

Państwa członkowskie mogą skrócić okres ustalony w akapicie pierwszym do trzech lat w przypadkach dotyczących utrzymania inwestycji lub miejsc pracy stworzonych przez MŚP”.

Powyżej przytoczony przepis wskazuje na okres trwałości projektu, przesłanki i konsekwencje niezachowania tej trwałości.

Rozporządzenie nr 1303/2013 nie zawiera jednak wyjaśnień żadnych pojęć występujących w przepisach dotyczących trwałości. Jak wskazuje Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej w komentarzu do przepisów pn. „Trwałość w projektach współfinansowanych z funduszy UE”¹ dodatkową komplikacją jest niewłaściwe (niezgodne z intencją prawodawcy unijnego) tłumaczenie określenia „productive activity”. W języku polskim nie używa się wprawdzie określenia „działalność produktywna”, niemniej tym, co należy rozumieć pod angielskim pojęciem „productive activity” jest jakakolwiek działalność, która ma wartość ekonomiczną na rynku. Obejmuje ona zatem zarówno działalność produkcyjną, jak i usługową. Zgodnie z interpretacją KE, inwestycja produkcyjna to inwestycja w środki trwałe lub wartości niematerialne i prawne przedsiębiorstwa korzystającego z dotacji, które to aktywa mają służyć wytwarzaniu towarów i usług przyczyniając się w ten sposób do wzrostu kapitału i zatrudnienia.

Należy także podkreślić, że zaprzestanie działalności dotyczy działań prowadzonych w ramach projektu, a nie ogólnej działalności gospodarczej beneficjenta. Oznacza to, że jeżeli beneficjent przerwał działalność w ramach projektu, a jednocześnie dalej prowadzi inną, nawet powiązaną z projektem działalność gospodarczą, stanowi to naruszenie zasady trwałości.

Doprecyzowanie przepisów UE zawarto w wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków. Zgodnie z sekcją 5.3 pkt 1 Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków (wersja obowiązująca od 23.08.2017 do 08.09.2019): „Zachowanie trwałości projektu obowiązuje w odniesieniu do współfinansowanej w ramach projektu infrastruktury lub inwestycji produkcyjnych”. Zgodnie z przypisami do ww. fragmentu: „Infrastrukturę na potrzeby tego postanowienia należy interpretować jako środki trwałe zdefiniowane w pkt 1 lit. w rozdziale 3 Wytycznych. W przypadku projektów finansowanych ze środków EFS

¹ Komentarz znajduje się na stronie internetowej Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej poświęconej funduszom UE - https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/media/97182/podrecznik_trwalosci_29_12_2020.pdf

warunek określony w tym punkcie ma zastosowanie do wydatków w ramach cross-financingu w rozumieniu podrozdziału 8.6 Wytycznych”. Okres trwałości dla projektów współfinansowanych z funduszy europejskich wynosi 5 lat i liczony jest od daty ostatniej płatności, która zostanie przekazana przez instytucję udzielającą wsparcia. W przypadku podmiotów będących małymi lub średnimi przedsiębiorcami okres trwałości ich projektów wynosi odpowiednio 3 lata od dokonania płatności końcowej w projekcie. Za datę płatności końcowej uznaje się:

- a) w przypadku, gdy środki przekazywane są w ramach rozliczenia wniosku o płatność końcową – datę przelewu na rachunek bankowy beneficjenta,
- b) w pozostałych przypadkach – datę zatwierdzenia wniosku o płatność końcową

Naruszenie trwałości projektu zgodnie z sekcją 5.3 pkt 6 Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków następuje w sytuacji, gdy w okresie jej obowiązywania wystąpi co najmniej jedna z przesłanek:

- a) zaprzestanie działalności produkcyjnej lub przeniesienie jej poza obszar wsparcia programu,
- b) nastąpi zmiana własności elementu współfinansowanej infrastruktury, która daje przedsiębiorstwu lub podmiotowi publicznemu nienależne korzyści,
- c) nastąpi istotna zmiana wpływająca na charakter projektu, jego cele lub warunki realizacji, która mogłaby doprowadzić do naruszenia jego pierwotnych założeń.

Zgodnie z sekcją 5.3 pkt 8 lit. b i pkt 9 wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków zasada trwałości nie ma zastosowania w przypadku gdy beneficjent zaprzestał działalności z powodu ogłoszenia upadłości niewynikającej z oszukańczego bankructwa w rozumieniu przepisów w art. 71 rozporządzenia ogólnego. W przypadku zaprzestania prowadzenia działalności przez beneficjenta, właściwa instytucja będąca stroną umowy o dofinansowanie sprawdza, czy w odniesieniu do tego beneficjenta ogłoszona została upadłość. Brak ogłoszenia upadłości (z wyłączeniem przypadku, o którym mowa w art. 13 ust. 1 ustawy z dn. 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. z 2015 r. poz. 233) wobec beneficjenta, który zaprzestał prowadzenia działalności, oznacza naruszenie zasady trwałości. Ponadto zgodnie z §17 ust. 1 Umowy Beneficjent zobowiązał się zgodnie z art. 71 Rozporządzenia ogólnego oraz właściwym Regulaminie konkursu do utrzymania trwałości, z zastrzeżeniem ust. 2 przewidującego obowiązek zachowania trwałości rezultatów zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie.

W Regulaminie Konkursu (s. 33) wskazano, że „W projektach związanych z zakupem środków trwałych na wyposażenie/doposażenie szkół/placówek oświatowych lub

infrastruktury (w ramach cross-financingu) będą finansowane z EFS wyłącznie, jeżeli zostanie zagwarantowana trwałość realizowanych działań przez zamieszczenie deklaracji we wniosku o dofinansowanie.” Podobny wydzwitek ma § 17 ust. 4 Umowy, zgodnie z którym „Inwestycje w infrastrukturę, o których mowa w § 1 pkt 26) lit. e Wytocznych oraz wydatki w ramach cross-financingu, są możliwe do sfinansowania w ramach projektu wyłącznie, jeżeli zostanie zagwarantowana trwałość zgodnie z postanowieniami art. 71 rozporządzenia ogólnego”. Przytoczony wyżej fragment wskazuje więc że w przypadku planowanego przez Beneficjenta zakupu środków trwałych na wyposażenie szkoły/placówki oświatowej lub infrastruktury może on liczyć na dofinansowanie ww. wydatków jedynie w przypadku zagwarantowania trwałości ww. działań. Powyższe znajduje swoje uzasadnienie w zamieszczonej odpowiednio we Wniosku deklaracji zachowania trwałości. W przedmiotowej sprawie Beneficjent faktycznie przewidział we Wniosku wydatki przeznaczone na m.in. doposażenie pracowni gastronomicznej w Zespole Szkół nr 8 w Nowej Słupi w budynku przy ul. Szkolnej 10. W związku z przewidzianymi wydatkami Beneficjent zawarł we wniosku oświadczenie/zobowiązanie do zachowania trwałości w realizowanym projekcie. Zgodnie z przedmiotowym oświadczeniem: „Zakupione doposażenie oraz sprzęt specjalistyczny pozostanie na wyposażeniu szkoły. (...) jako organ prowadzący dla Publicznego Zespołu Szkół w Nowej Słupi zobowiązuje się do zachowania trwałości projektu zgodnie z Regulaminem konkursu i Wytocznymi realizacji przedsięwzięć z udziałem śr. EFS w obszarze edukacji na lata 2014-2020.” Beneficjent więc od samego początku zdawał sobie sprawę z przedmiotowego obowiązku i deklarował zachowanie trwałości projektu.

Objęte ww. obowiązkiem zachowania trwałości zostało zakupione w ramach projektu środki trwałe w tym wyposażenie pracowni gastronomicznej, w której odbywały się zajęcia oraz adaptacja pomieszczeń pracowni.

Zgodnie z ustaleniami Zespołu kontrolującego Beneficjent prowadził placówkę oświatową (budynek przy ul. Szkolnej 10 w Nowej Słupi należący do Zespołu Szkół nr 8 w Nowej Słupi) na podstawie Umowy zawartej w dniu 03.02.2016 r. z Powiatem Kieleckim. W dniu 01.09.2016 r. strony zawarły umowę najmu nieruchomości z okresem obowiązywania do trzech lat od daty podpisania. W dniu 28.05.2021 r. Beneficjent poinformował Starostwo Powiatowe w Kielcach o wypowiedzeniu umowy prowadzenia Zespołu Szkół Nr 8 w Nowej Słupi z okresem 3-miesięcznego wypowiedzenia. Na podstawie Uchwały nr (...) Rady Powiatu Kieleckiego z dnia 24.06.2021 r. doszło do ponownego przejęcia Zespołu Szkół Nr 8 przez Powiat Kielecki. Sporządzono również dnia 31.08.2021 r. protokół zdawczo-odbiorczy

w którym wśród przekazanych pomieszczeń widniała również doposażona z projektu sala gastronomiczna. Strony sporządziły, także protokół zdawczo-odbiorczy mienia ruchomego, w którym nie ujęto jednak mienia zakupionego z dofinansowania projektu. Podkreślenia wymaga, że ze względu na dokonane w ramach projektu zakupy środków trwałych oraz elementów infrastruktury, Strona zobowiązana była do zachowania trwałości projektu określonej w art. 71 Rozporządzenia nr 1303/2013. Powyższym zaś zawiadomieniem po zachowaniu 3-miesięcznego okresu wypowiedzenia Strona zaprzestała prowadzenia działalności oświatowej, zaś konsekwencją wypowiedzenia umowy było przejęcie przez Powiat Kielecki placówki, w której znajdowała się doposażona sala gastronomiczna. Należy w tym miejscu zaznaczyć, iż bez względu na rodzaj prowadzonej przez Beneficjenta działalności zaprzestanie jej prowadzenia w okresie trwałości stanowi naruszenie zasady trwałości i wiąże się z koniecznością zwrotu wkładu z funduszy proporcjonalnie do okresu, w którym trwałość nie została dochowana. Tym samym, idąc powyższym tokiem myślenia należy uznać, iż zaprzestanie przez Beneficjenta prowadzenia Zespołu Szkół nr 8 w Nowej Słupi, jest zaprzestaniem działalności w jednostce, w której realizowany był projekt oraz do której zakupiono środki trwałe oraz elementy infrastruktury obowiązkiem zachowania trwałości projektu. Takie działanie bez wątpienia stanowiło naruszenie zarówno art. 71 ust.1 lit. a Rozporządzenia nr 1303/2013 jak i § 17 ust. 1 Umowy. Należy przy tym podkreślić, że poprzez spóźnione poinformowanie Organu o zaprzestaniu prowadzenia danej placówki oświatowej dopiero pismem z dnia 21.12.2021 r. (tj. blisko cztery miesiące po przejęciu placówki oświatowej przez Powiat Kielecki) Strona dopuściła się również naruszenia § 17 ust. 3 który obligował ją do niezwłocznego informowania IZ o wszelkich okolicznościach mogących powodować naruszenie trwałości projektu. W tym miejscu należy zaznaczyć, że termin niezwłocznie oznacza obowiązek spełnienia ww. czynności bez zbędnej zwłoki. Zgodnie z orzeczeniem Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 2011 r., sygn. akt III CSK 282/10 LEX nr 898707 „niezwłocznie” nie oznacza „natychmiast” ale oznacza termin realny, mający na względzie okoliczności miejsca i czasu. Biorąc pod uwagę okoliczności przedmiotowego stanu faktycznego należy uznać, iż termin aż blisko czterech miesięcy, po którym to dopiero Strona poinformowała Organ o przerwaniu prowadzenia placówki oświatowej należy uznać za znacznie wykraczający poza ramy ww. pojęcia „niezwłoczności informowania”.

Innym istotnym obowiązkiem Beneficjenta związanym z zachowaniem trwałości był obowiązek zawarty w § 17 ust. 6 Umowy (wprowadzony do Umowy aneksem z dnia 16.11.2018 r) zgodnie z którym: „W przypadku, gdy Wniosek przewiduje trwałość Projektu

lub rezultatów, Beneficjent po okresie realizacji Projektu jest zobowiązany do przedkładania do IZ, w terminie do 30 dni kalendarzowych liczonych od dnia zakończenia pierwszego i każdego kolejnego roku trwałości, sprawozdanie potwierdzające zachowanie trwałości Projektu lub rezultatów, stanowiące załącznik nr 17 do niniejszej umowy”. Zgodnie z sekcją 5.3 pkt 2 Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków trwałość projektu musi być zachowana przez okres minimum 3 lat od daty otrzymania płatności końcowej na rzecz Beneficjenta, czyli daty zatwierdzenia wniosku o płatność końcową, tj. w niniejszym przypadku od dnia 23.12.2019 r.

Przedkładając powyższe na ramy przedmiotowej sprawy. Beneficjent powinien przedłożyć sprawozdania: pierwsze do dnia 22.01.2021 r. a drugie do dnia 22.01.2022 r. Beneficjent przedstawił sprawozdanie za pierwszy rok trwałości datowane na dzień 23.12.2020 r., a które wpłynęło do Organu 25.11.2021 r. Beneficjent w swym piśmie z dnia 14.04.2022 r. wskazywał, że „sprawozdania były składane w terminie na dowód czego przedstawiam dokumentację w postaci sprawozdań”, jednak po krótkiej analizie należy uznać, że do ww. pisma załączono jedynie jedno sprawozdanie i to tożsame z pierwszym sprawozdaniem w niniejszej sprawie. Ponowne sprawozdanie Beneficjent przedstawił ze stanem na dzień 23.12.2021 r. jednak samo pismo wpłynęło do Organu dopiero 13.06.2022 r., czyli już po oficjalnym zaprzestaniu przez Beneficjenta działalności oświatowej w ramach prowadzenia placówki przy ul. Szkolnej 10 w Nowej Słupi, co wskazuje na brak rzetelności i celowości określonej w sprawozdaniu daty jego sporządzenia.

W następnej kolejności należy podkreślić, iż Beneficjent był zobligowany § 22 ust. 1 Umowy do przechowywania dokumentacji związanej z realizacją projektu w sposób zapewniający dostępność, poufność i bezpieczeństwo oraz do informowania IZ o miejscu przechowywania dokumentów związanych z realizowanym projektem. W swym piśmie z zastrzeżeniami do Informacji pokontrolnej nr (...) Beneficjent stwierdził że, należy rozumieć literalnie to postanowienie, gdyż w jego treści nie wskazano sformułowania o obowiązku informowania o zmianie miejsca przechowywania dokumentów związanych z realizacją projektu oraz nie wskazano terminu udzielenia takich informacji. Z ww. twierdzeniem nie sposób się zgodzić. Nie można bowiem w przedmiotowej sytuacji tylko literalnie interpretować ww. przepisu. Beneficjent zobowiązał się informować o miejscu przechowywania dokumentów, zatem mieści się w tym także informacja o zmianie miejsca jej przechowywania biorąc pod uwagę obowiązek poddania się kontroli przez Beneficjenta. Należy też przy tym podkreślić iż wbrew twierdzeniom Beneficjenta wskazanym w jego piśmie z dnia 14.04.2021 r. Instytucja

Zarządzająca nie może domniemywać, czy aby na pewno nowym miejscem przechowywania dokumentacji projektowej po ustaniu realizacji przez Beneficjenta działalności oświatowej jest jego siedziba czy inny adres. Takie informacje powinny być zgodnie z § 22 ust. 1 Umowy przekazywane Organowi przez Beneficjenta.

Nie sposób również zgodzić się z twierdzeniem Beneficjenta, że trwałość projektu związana jest w głównej mierze z miejscem i beneficjentem rzeczywistym dofinansowania, którym jest szkoła i jej uczniowie czerpiący korzyści w procesie nauczania oraz że wszystkie przedmioty objęte dofinansowaniem znajdują się w miejscu realizacji projektu i są wykorzystywane przez Starostwo Powiatu Kieleckiego. Należy podkreślić, iż kontrola doraźna wykazała, że Beneficjent nie posiadał żadnej dokumentacji sporządzonej między stronami potwierdzającej przekazanie czy odbiór współfinansowanego sprzętu. Beneficjent nie posiadał również żadnej dokumentacji potwierdzającej wykorzystanie doposażonej sali gastronomicznej w procesie kształcenia w okresie trwałości projektu. Należy w tym miejscu zaznaczyć, iż zgodnie z Regulaminem konkursu (str. 33), projekty związane z zakupem środków trwałych na wyposażenie/doposażenie szkół/placówek oświatowych lub infrastruktury (w ramach cross-financingu) były finansowane wyłącznie, jeżeli została zagwarantowana trwałość realizowanych działań. Należy w tym miejscu podkreślić, że w momencie zawarcia Umowy Beneficjent zgodnie z jej § 17 ust. 1 zobowiązał się do utrzymania trwałości określonej w art. 71 Rozporządzenia nr 1303/2013. Sam obowiązek trwałości odnosi się natomiast do konkretnego projektu i bez znaczenia pozostaje fakt, że w zaadaptowanych pomieszczeniach działalność edukacyjną prowadzi już inny podmiot. W przedmiotowym stanie faktycznym Powiat Kielecki nie jest stroną umowy o dofinansowanie, więc IZ nie ma możliwości zweryfikowania prawidłowości wykorzystania środków trwałych oraz elementów infrastruktury zakupionych w ramach projektu.

Reasumując powyższe informacje należy więc stwierdzić, że Beneficjent naruszył m.in. § 17 ust. 1, 3 i 6 Umowy w związku z art. 71 ust. 1 lit. a Rozporządzenia nr 1303/2013 r.

Organ stoi więc na stanowisku, że Strona nie wywiązała się z postanowień Umowy stanowiących procedury, o których mowa w art. 184 u.f.p..

Beneficjent nie wywiązał się również z obowiązku realizacji projektu zgodnie z założeniami Wniosku, który stanowi integralną część Umowy. Nie zrealizował w pełni jednego z obowiązków zawartych w treści Wniosku (sekcja 4.1. „Trwałość rezultatów, str. 14) polegających na zachowaniu trwałości projektu zgodnie z zapisami Regulaminu konkursu i

Wytycznych realizacji przedsięwzięć z udziałem środków EFS. Organ zwraca uwagę, że wykonanie ww. założeń zadeklarowanych we Wniosku to jeden z głównych obowiązków nałożonych na Beneficjenta w Umowie.

W dalszej kolejności należy zaznaczyć, że Beneficjent był także zobowiązany do stosowania wytycznych, w tym Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków zgodnie z § 4 ust. 1 Umowy. Analogiczne przesłanki do tych wskazanych w art. 71 rozporządzenia 1303/2013 znajdują się w z sekcji 5.3 pkt 6 wytycznych.

Zgodnie z sekcją 5.3 pkt. 5 tych wytycznych: „Stwierdzenie naruszenia zasady trwałości oznacza konieczność zwrotu środków otrzymanych na realizację projektu, wraz z odsetkami liczonymi jak dla zaległości podatkowych, proporcjonalnie do okresu niezachowania obowiązku trwałości – w trybie określonym w art. 207 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, chyba że przepisy regulujące udzielanie pomocy publicznej stanowią inaczej”.

Możliwość skorzystania przez Organ z ww. trybu proporcjonalnego naliczania kwoty do zwrotu do okresu niezachowania trwałości została przewidziana również w § 17 ust. 5 Umowy: „Beneficjent jest zobowiązany z poleceniem zwrotu i w terminie wyznaczonym przez IZ zwrócić dofinansowanie wraz z odsetkami jak dla zaległości podatkowych zgodnie z art. 207 ustawy a dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, w przypadku gdy w okresie trwałości projektu wystąpią przesłanki wskazane w art. 71 Rozporządzenia ogólnego. Wartość dofinansowania przypadająca do zwrotu zostanie określona proporcjonalnie do okresu nieutrzymania trwałości”.

W związku z naruszeniem trwałości projektu obliczenie kwoty proporcjonalnie do okresu niezachowania trwałości następuje w oparciu o:

- datę zaprzestania działalności produkcyjnej/usługowej w ramach projektu: 01.09.2021 r.,
- liczbę dni obowiązywania trwałości: 1 096 dni (3 lata),
- liczbę dni do końca obowiązywania okresu trwałości: 480 dni,
- kwotę przyznanego dofinansowania w ramach kosztów bezpośrednich na wydatki w ramach cross-financingu oraz na zakup środków trwałych: 31 770,00 zł

- kwotę przyznanego dofinansowania w ramach kosztów pośrednich stanowiących 25% kosztów bezpośrednich na zatwierdzone wydatki dla cross-financingu oraz na zakup środków trwałych: 9 267,50

Wyliczenie kwoty podlegającej zwrotowi zostało dokonane w następujący sposób:

Proporcja uwzględniającą okres niezachowania trwałości wynosi:

$$480 \text{ dni} / 1096 \text{ dni} \times 100\% = 43,80 \%$$

Łączna kwota zwrotu środków dofinansowania wyliczona proporcjonalnie do okresu niezachowania obowiązku trwałości projektu wynosi:

$$31\,770,00 \text{ zł (koszty bezpośrednie)} \times 43,80\% + 9\,267,50 \text{ zł (koszty pośrednie)} \times 43,80\% = 17\,974,43 \text{ zł.}$$

Biorąc więc pod uwagę powyższe obliczenia oraz postanowienia § 17 ust. 5 Umowy Beneficjent jest zobowiązany do zwrotu dofinansowania w kwocie 17 974,43 zł wraz z odsetkami jak dla zaległości podatkowych, zgodnie z art. 207 ust. 1 u.f.p.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy wdrożeniowej w przypadku wystąpienia nieprawidłowości indywidualnej albo systemowej, IZ jest zobowiązana do podjęcia przez odpowiednich działań o których mowa w ust. 9 lub 11 tej ustawy.

Zadaniem Organu było także ustalenie, czy naruszenie postanowień Umowy oraz wytycznych, o których mowa w niniejszej decyzji stanowi nieprawidłowość w rozumieniu art. 2 pkt 36 Rozporządzenia nr 1303/2013. Stosownie do ww. przepisu „nieprawidłowość” oznacza każde naruszenie prawa unijnego lub prawa krajowego dotyczące stosowania prawa unijnego, wynikające z działania lub zaniechania, które ma lub może mieć szkodliwy wpływ na budżet Unii poprzez obciążenie budżetu Unii nieuzasadnionym wydatkiem. W świetle art. 2 pkt 36 Rozporządzenia nr 1303/2013, aby można było mówić o zaistnieniu nieprawidłowości, muszą łącznie zostać spełnione następujące przesłanki:

- 1) naruszenie przepisów prawa unijnego lub prawa krajowego dotyczącego stosowania prawa unijnego,
- 2) działanie lub zaniechanie podmiotu gospodarczego,
- 3) wywarcie lub potencjalna możliwość wywarcia szkodliwego wpływu na budżet Unii poprzez obciążenie budżetu Unii nieuzasadnionym wydatkiem.

W przedmiotowej sprawie Organ uznał, że doszło do powstania nieprawidłowości, która ma szkodliwy wpływ na budżet Unii, poprzez wykorzystanie środków pochodzących z UE niezgodnie z procedurami, o którym mowa w art. 184 u.f.p..

Należy podkreślić, że dla uznania, iż doszło do naruszenia procedur, o których mowa w art. 184 u.f.p., wystarczające jest zarówno naruszenie postanowień zawartych w Umowie, jak i konkretnych Wytycznych, nie zawsze więc musi nastąpić naruszenie prawa powszechnie obowiązującego, krajowego lub unijnego. Powyższe stanowisko jest utrwalone w orzecznictwie i nie jest obecnie kwestionowane. W prezentowaną linię orzecniczą wpisuje się wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie z dnia 30.01.2018 r. sygn. akt III SA/Lu 646/17 (LEX nr 2483552), zgodnie z którym: „procedury, jakich naruszenie może uzasadniać zastosowanie art. 207 ust. 1 pkt 2 u.f.p., mogą wynikać nie tylko z aktu prawa powszechnie obowiązującego, ale także z łączącej strony umowy o dofinansowanie, w której zostaje określony uzgodniony sposób działania beneficjenta.” Zbliżone stanowisko zajął także Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie w wyroku z dnia 21.03.2018 r. sygn. akt I SA/Kr 143/18 (LEX nr 2482999) stwierdzając, że „jako naruszenie można uznać wszelkie odstępstwa od zapisów umowy lub naruszenie przepisów prawa unijnego i krajowego, które spowodowało lub mogło spowodować szkodę (uszczerbek) w budżecie ogólnym”.

Beneficjent naruszył m.in. § 17 ust. 1, 3 i 6 Umowy w związku z art. 71 ust. 1 lit. a Rozporządzenia nr 1303/2013 r.

W następnej kolejności należy wskazać, że Beneficjent naruszył zapisy Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków tj. sekcję 5.3 pkt 2 i 6 lit. a.

Konieczne jest również działanie lub zaniechanie podmiotu gospodarczego. Zgodnie z art. 2 pkt 37 Rozporządzenia 1303/2013 podmiotem gospodarczym jest każda osoba fizyczna, prawna lub inny podmiot biorący udział we wdrażaniu pomocy z Funduszy, z wyjątkiem państwa członkowskiego podczas wykonywania uprawnień władzy publicznej. W związku z powyższym przesłanka działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego zostanie spełniona wówczas, gdy tak definiowany podmiot gospodarczy podejmie działanie niezgodne z przepisami prawa lub, gdy wbrew obowiązкови wynikającemu z prawa nie dokona określonej czynności. Przekładając powyższe rozważanie na grunt przedmiotowej sprawy, Organ uznał, że to Beneficjent jako podmiot gospodarczy dopuścił się działania naruszającego postanowienia Umowy i Wniosku. Strona nie dopełniła obowiązku zachowania trwałości projektu przy czym niezachowanie zasady trwałości w projekcie wynikało ze

świadomej decyzji Strony, tj. na podstawie oświadczenia z dnia 28 maja 2021 r. zrezygnowała ona z dalszego prowadzenia działalności oświatowej w ramach Zespołu Szkół nr 8 w Nowej Słupi, w której realizowany był przedmiotowy projekt, nie poinformowała Organu niezwłocznie o ww. fakcie, nie podała Organowi informacji o aktualnym miejscu przechowywania dokumentacji projektowej.

Reasumując, należy uznać, że Beneficjent wbrew ww. postanowieniom Umowy i Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków i przepisom rozporządzenia 1303/2013 zaprzestał realizacji swojej działalności wraz ze złożeniem oświadczenia z dnia 28.05.2021 r. Należy tu wskazać, że zgodnie z podręcznikiem „Trwałość w projektach współfinansowanych z funduszy UE” : Bez względu na rodzaj prowadzonej przez beneficjenta działalności (produkcyjnej czy usługowej), zaprzestanie działalności w okresie trwałości stanowi naruszenie zasady trwałości i wiąże się z koniecznością zwrotu wkładu z funduszy proporcjonalnie do okresu, w którym trwałość nie została zachowana. Dalej należy podkreślić, że zaprzestanie działalności dotyczy działań prowadzonych w ramach projektu, a nie ogólnej działalności gospodarczej beneficjenta. Oznacza to, że jeżeli beneficjent przerwał działalność w ramach projektu, a jednocześnie dalej prowadzi inną, nawet powiązaną z projektem działalność gospodarczą, stanowi to naruszenie zasady trwałości. Zaprzestanie więc realizacji działalności prowadzonej przez Beneficjenta w ramach projektu zgodnie z oświadczeniem złożonym dnia 28.05.2021 r. oznaczało niedochowanie obowiązku trwałości i powstania tym samym obowiązku zwrotu środków.

W toku przedmiotowego postępowania IZ ustaliła na podstawie całokształtu zebranego materiału dowodowego, a przede wszystkim w oparciu o dokumentację projektową znajdującą się w posiadaniu Organu (w tym w systemie SL2014), że Beneficjent nie zapewnił realizacji zasady trwałości w projekcie, a do jej niespełnienia doszło z przyczyn leżących po stronie Beneficjenta.

Spełnienie dwóch wyżej wymienionych przesłanek jest niewystarczające do ustalenia, iż mamy do czynienia z nieprawidłowością. Trzecia z przesłanek wskazuje na konieczność wystąpienia lub uprawdopodobnienia wystąpienia szkodliwego wpływu na budżet Unii poprzez obciążenie go nieuzasadnionym wydatkiem w związku z niezgodnym z prawem działaniem lub zaniechaniem podmiotu gospodarczego (beneficjenta). Powyższe oznacza, że o zaistnieniu nieprawidłowości decyduje nie tylko faktyczne wywarcie szkodliwego wpływu na budżet, ale nawet już prawdopodobieństwo wystąpienia takiej szkody. W przypadku przesłanki wywarcia lub potencjalnej możliwości wywarcia szkodliwego wpływu na budżet

Unii poprzez obciążenie tego budżetu nieuzasadnionym wydatkiem należy przyjąć, że szkoda dla budżetu nie musi być konkretną stratą finansową. Przechodząc na grunt przedmiotowej sprawy, należy uznać więc, że istnieje logiczny związek między naruszeniem procedur a finansowaniem nieuzasadnionego wydatku z budżetu UE. Niewątpliwie naruszenie obowiązujących procedur, poprzez niezachowanie obowiązku utrzymania trwałości projektu spowodowało powstanie szkody w budżecie UE. Beneficjent nie osiągnął jednego z istotnych założonych we Wniosku obowiązków, w związku z czym wypłacona mu dotacja nie przyniosła w pełni założonych skutków. W tej sytuacji należy uznać, że dofinansowanie nie zostało spożytkowane zgodnie z procedurami, w szczególności Umową i Wnioskiem. Mając na uwadze wszystkie powyższe okoliczności, Organ nie ma wątpliwości, że w projekcie doszło do naruszenia procedur, o których mowa w art. 184 u.f.p., a środki publiczne wydatkowane niezgodnie z zasadami wskazanymi w u.f.p. i Wytocznych w zakresie kwalifikowalności wydatków. Szkodę w budżecie Unii wyrządzoną przez Beneficjenta Organ określił łącznie na kwotę 17 974,43 zł (słownie: siedemnaście tysięcy dziewięćset siedemdziesiąt cztery 43/100) stanowiącą wartość wydatków uznanych za nieprawidłowość, obliczoną proporcjonalnie do okresu niezachowania trwałości w projekcie, wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych.

Mając na uwadze powyższe, w tym stanie rzeczy Organ stoi na stanowisku, że wartość szkody w budżecie określono precyzyjnie i prawidłowo.

Organ, stwierdzając wystąpienie nieprawidłowości indywidualnej, ma obowiązek podjęcia działań w celu odzyskania kwoty nieprawidłowości, musi mieć jednak także na uwadze treść art. 24 ust. 11 ustawy wdrożeniowej, czyli zasadę nieobciążania beneficjentów nieprawidłowościami będącymi konsekwencją działania lub zaniechania właściwej instytucji lub organów państwa.

Organ, rozpatrując niniejszą sprawę, stanął na stanowisku, że w przedmiotowej sprawie nie zachodzą okoliczności, pozwalające na zastosowanie art. 24 ust. 11 ustawy wdrożeniowej, zgodnie z którą „w przypadku gdy nieprawidłowość indywidualna wynika bezpośrednio z działania lub zaniechania: 1) właściwej instytucji lub 2) organów państwa- korygowanie wydatków następuje przez pomniejszenie wydatków ujętych w deklaracji wydatków oraz we wniosku o płatność, przekazywanych do Komisji Europejskiej, o kwotę odpowiadającą oszacowanej wartości korekty finansowej wynikającej z tej nieprawidłowości”. To na Beneficjencie spoczywał obowiązek realizacji projektu zgodnie z Wnioskiem i Umową, tj. jeżeli chodzi o przedmiotową sprawę, zachowania trwałości w projekcie zgodnie

z postanowieniami zawartymi we Wniosku, Umowie i Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków oraz w przepisach rozporządzenia. Należy w tym miejscu uznać, że samo zaprzestanie prowadzenia działalności i wypowiedzenie łączącej Stronę z Powiatem Kieleckim umowy stanowiło okoliczność będącą naruszeniem trwałości. Beneficjent nie posiadał także dokumentacji potwierdzającej przekazanie środków trwałych i elementów infrastruktury do Powiatu Kieleckiego stanowiących wyposażenie pracowni gastronomicznej, które objęte zostało obowiązkiem utrzymania trwałości. Wyjaśnienia Beneficjenta zgodnie z którymi (pisownia oryginalna): „sukcesor prawny działalności szkół ww osobie Starosty Powiatu Kieleckiego odmówił sporządzenia dokumentacji potwierdzającej przekazanie i przyjęcie środków infrastruktury (...)” nie stanowią wystarczającego argumentu uzasadniającego niezachowanie trwałości w projekcie. Należy zaznaczyć, iż to w obowiązku Beneficjenta leżało dołożenie wszelkich starań, aby środki trwałe oraz elementy infrastruktury zakupione w ramach projektu i objęte obowiązkiem trwałości zostały odpowiednio przekazane oraz wykorzystane przez Powiat Kielecki za zgodą obu stron. Ostatecznie Organ nie mógł się również zgodzić z argumentacją Beneficjenta dotyczącą naruszenia przezeń § 22 ust. 1 Umowy poprzez niepowiadomienia Instytucji Zarządzającej o zmianie miejsca przechowywania dokumentacji projektowej. W związku z zaprzestaniem przez Beneficjenta prowadzenia Zespołu Szkół Nr 8 w Nowej Słupi, Beneficjent był bowiem obowiązany w takim wypadku poinformować IZ o zmianie miejsca przechowywania z Zespołu Szkół Nr 8 w Nowej Słupi na siedzibę Beneficjenta.

Reasumując, należy stwierdzić, że IZ nie przyczyniła się do powstania nieprawidłowości, dlatego była zobowiązana wszcząć przedmiotowe postępowanie, zamierzające do określenia kwoty przypadającej do zwrotu.

Zgodnie z § 15 ust. 1 Umowy „Jeżeli na podstawie wniosków o płatność lub czynności kontrolnych uprawnionych organów zostanie stwierdzone podwójne finansowanie lub dofinansowanie jest przez Beneficjenta: wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem, wykorzystywane z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 u.f.p., pobrane nienależnie lub w nadmiernej wysokości. Beneficjent zobowiązany jest do zwrotu całości lub części dofinansowania wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości

podatkowych liczonymi od dnia przekazania środków lub wyrażenia zgody na pomniejszenie wypłaty kolejnej należnej mu transzy dofinansowania”.

IZ nie mogła odstąpić od nakazania Beneficjentowi zwrotu środków, gdyż kwestia ta nie podlega jej uznaniu. Obowiązek kontroli wydatkowania środków publicznych wynika bowiem ściśle z dyscypliny finansów publicznych, stanowiącej niepodważalną zasadę gospodarowania tego rodzaju środkami.

W związku z powyższym, IZ miała obowiązek wezwania Beneficjenta do zwrotu kwoty obliczonej proporcjonalnie do okresu niezachowania trwałości w projekcie. Z uwagi na brak zwrotu rzeczoney kwoty w wyznaczonym terminie Organ był zobligowany do wydania decyzji administracyjnej zgodnie z art. 207 ust. 9 pkt 1 u.f.p.. Po bezskutecznym upływie 14-dniowego terminu do dobrowolnego zwrotu przepis ten zobowiązuje organ pełniący funkcję instytucji zarządzającej do wydania decyzji określającej kwotę przypadającą do zwrotu i termin, od którego nalicza się odsetki oraz sposób zwrotu.

Z uwagi na powyższe, Organ orzeka jak na wstępie.

Pouczenie

Niniejsza decyzja jest nieostateczna w administracyjnym toku instancji. Zgodnie z art. 207 ust. 12a pkt 1 oraz art. 61 ust. 4 i 5 u.f.p. w zw. z art. 67 ust. 1 u.f.p. w zw. z art. 129 § 2 k.p.a. w przypadku wydania decyzji w pierwszej instancji przez Instytucję Zarządzającą Stronie służy wniosek do Zarządu Województwa Świętokrzyskiego o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 14 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji.

Na podstawie art. 127a § k.p.a. przed upływem terminu do złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Strona może zrzec się prawa do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy wobec Zarządu Województwa Świętokrzyskiego. Z dniem doręczenia Zarządu Województwa Świętokrzyskiego oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna, co oznacza brak możliwości zaskarżenia decyzji do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach. Nie jest możliwe skuteczne cofnięcie oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Na podstawie art. 52 § 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2024 r. poz. 935, z późn. zm.), zwanej dalej „p.p.s.a.”, jeżeli Stronie przysługuje prawo do zwrócenia się do organu, który wydał decyzję z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, Strona może wnieść skargę na tę decyzję bez skorzystania z tego prawa. Zgodnie z art. 53 § 1 p.p.s.a. Stronie przysługuje prawo wniesienia skargi na niniejszą decyzję do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach w terminie 30 dni od dnia jej doręczenia.. Skargę wnosi się za pośrednictwem Zarządu Województwa Świętokrzyskiego.

Zgodnie z § 1 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2021 r. poz. 535) wpis od skargi w sprawie należności pieniężnej objętej zaskarżonym aktem wynoszącej ponad 10.000 zł do 50.000 zł wynosi 3 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 400 zł. Strona może ubiegać się o zwolnienie od kosztów albo przyznanie prawa pomocy.

Na podstawie art. 207 ust. 1 pkt 2 u.f.p. w przypadku gdy środki przeznaczone na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich są wykorzystane z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 u.f.p., podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania środków, w terminie 14 dni od dnia doręczenia ostatecznej decyzji, o której mowa w art. 207 ust. 9 u.f.p., na wskazany w tej decyzji rachunek bankowy.

Zgodnie z art. 207 ust. 4 pkt 3 u.f.p. w przypadku, o którym mowa w art. 207 ust. 1 u.f.p. Beneficjent, który nie zwrócił środków wraz z odsetkami w terminie 14 dni od dnia upływu terminu, o którym mowa w art. 207 ust. 1 u.f.p., zostaje wykluczony z możliwości otrzymania środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich. Stosownie do art. 207 ust. 5 u.f.p. okres wykluczenia rozpoczyna się od dnia kiedy decyzja, o której mowa w art. 207 ust. 9 u.f.p., stała się ostateczna, zaś kończy z upływem trzech lat od dnia dokonania zwrotu środków.

MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
RENATA JANIK

(dokument podpisano elektronicznie)

Otrzymuje(a):

1) Beneficjent: (...)

2) aa